

Tillfälliga åtgärder för att stabilisera mjölksektorn

Jordbruksdepartementet

2009-11-06

Dokumentbeteckning

KOM (2009) 539

Förslag till Rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1234/2007 om upprättande av en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna och om särskilda bestämmelser för vissa jordbruksprodukter ("enda förordningen om de gemensamma organisationerna av marknaden")

Sammanfattning

För att tillmötesgå krav från ett flertal medlemsstater på åtgärder för den europeiska mjölksektorn har kommissionen tagit fram ett förslag till vissa ändringar i förordningen av den samlade marknadsordningen. Ändringarna gäller en förändring av den nationella tillämpningen av mjölkkvoterna, samt att kommissionen ges utökade befogenheter till att vidta tillfälliga åtgärder vid kraftiga prisfluktuationer på mjölkmarknaden.

Regeringen stödjer kommissionens förslag då det inte innebär några grundläggande politiska omprioriteringar eller kan förväntas leda till störningar i handeln med tredje land.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Situationen på mjölkmarknaden har sedan början av 2009 varit en återkommande punkt på jordbruks- och fiskerådet. Orsaken är de kraftiga prisfall som har ägt rum sedan toppnoteringen i mitten av 2008. I slutsatserna från Europeiska rådets möte i juni 2009 uppmanar rådet kommissionen att lägga fram en djupgående marknadsanalys, inbegripet möjliga alternativ för

stabilisering av mejerimarknaden, samtidigt som resultatet av jordbrukspolitiska översynen 2008 (även kallad hälsokontrollen) respekteras.

Ett stort antal medlemsstater har krävt att ytterligare åtgärder ska vidtas för att stabilisera den europeiska mjölksektorn. För att bemöta dessa krav har kommissionen tagit fram ett förslag till ändring av rådets förordning (EG) nr 1234/2007 om den samlade marknadsordningen.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens förslag består av två skilda åtgärder som båda gäller ändringar av förordningen om den samlade marknadsordningen.

Den första åtgärden syftar främst till att underlätta finansieringen av omstrukturingsåtgärder. Medlemsstaterna har redan idag möjlighet att främja omstruktureringen av mjölksektorn genom inrättande av program för återköp av kvoter. Återköpet innebär att medlemsstaten betalar ersättning till producenter som åtar sig att lägga ned hela eller delar av sin mjölkproduktion. Programmet finansieras med nationella medel. De återköpta kvoterna tillförs en reserv som ingår i den nationella mjölkkvoten. Reserven kan användas för att tilldela vissa grupper av producenter ytterligare individuella kvoter.

Om en medlemsstats samlade mjölkproduktion överskrider den nationella kvoten ska en överskottsavgift tas ut från alla de producenter som har överskridit sin individuella kvot. Enligt kommissionens ändringsförslag ska medlemsstaten tillfälligt kunna avstå från att räkna in återköpta kvoter i den nationella kvoten. På så vis ökar möjligheten att ta ut överskottsavgifter. Dessa avgifter ska medlemsstaten kunna använda för ytterligare omstrukturingsåtgärder av sektorn. Åtgärden är frivillig.

Den andra delen av förslaget syftar till att göra det möjligt för kommissionen att kunna reagera snabbt och flexibelt på störningar på mjölkmarknaden. Genom den föreslagna ändringen skulle mjölksektorn inkluderas i artikel 186 a i förordningen om den samlade marknadsordningen (EG nr 1234/2007). Denna bestämmelse ger kommissionen befogenheter att vidta åtgärder vid marknadsstörningar som uppstår när priserna på den inre marknaden ökar eller minskar väsentlig. Artikel 186 i dess nuvarande utformning gör det redan möjligt för kommissionen att vidta sådana åtgärder inom sektorerna för socker, nöt- och kalvkött, får- och getkött samt humle.

Kommissionen har hittills inte tillämpat artikel 186. Liknande bestämmelser har dock funnits i de tidigare marknadsordningarna för socker och nötkött. De få exempel som finns på hur dessa bestämmelser har använts begränsar sig till stöduppköp av nötkött på marknaden i samband med BSE-krisen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa 2009/10:FPM28

De beslutade ändringarna av förordningen kommer att tillämpas direkt och fullt ut i alla EU:s medlemsstater. Tillämpning av systemet med återköp av mjölkkvoter lämnas dock frivilligt för medlemsstaterna.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

En ändring av reglerna om kvotförvaltning innebär att det genom ett ökat uttag av överskottsavgifter frigörs medel som medlemsstaten kan använda för återköp av kvoter. Uppköpen av kvot görs med nationella medel och ytterligare överskottsavgifter används för nationella omstruktureringsåtgärder. Åtgärden har således ingen effekt på gemenskapens budget. Om åtgärden genomförs nationellt i Sverige innebär detta effekter för statsbudgeten.

En ändring av bestämmelsen om hantering av marknadsstörningar vid prisförändringar (artikel 186) kommer inte i sig att medföra ändrade nationella budgetbehov. De eventuella åtgärder som kommissionen vidtar på grundval av den ändrade bestämmelsen kan däremot leda till ökade utgifter för gemenskapens budget. Eventuella åtgärder måste således rymmas inom uppsatta budgetramar.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer kommissionens förslag till förändring av den samlade marknadsordningen. Detta då de föreslagna ändringarna inte innebär några grundläggande politiska omprioriteringar eller kan förväntas leda till störningar i handeln med tredje land.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

I samband med inledande behandling av förslaget vid Jordbruks- och fiskerådet den 19 – 20 oktober lämnades stöd för förslaget från ett stort antal medlemsstater. Endast ett fåtal medlemsstater hade invändningar.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet har ännu inte inkommit med yttrande. Bedömningen är att Europaparlamentet förväntas stödja förslaget.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte varit föremål för remissbehandling.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 37 i EG-fördraget. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Förslaget avser ett område där gemenskapen är ensam behörig. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig. Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Beslut väntas vid Jordbruks- och fiskerådet den 19 - 20 november 2009.

4.2 Fackuttryck/termer

-